

ھۆنراوہ بۆ مندالان

خەيالى كۆترەكان

فەرھاد ئەحمەد بەرزنجى

چاپى يەكەم

۲۰۲۱

ناوی کتیب: خه یالی کوتره کان

بابهت: هونراوه ی مندالان

ناوی نوسهر: فههاد نه حمهد بهرزنجی

تایپ و دیزاین : په یام ره فیق محمود

نوبه ی چاپ : یه که م _ ۲۰۲۱

تیراژ: (۵۰۰) دانه

له بهر یوه بهرایه تی گشتی کتیبخانه گشتیبه کان ژماره ی

سپاردنی (۲۰۹۰) سالی ۲۰۲۱ پیدراوه

وتهی نوسەر

سلاو له مندا له نازیزو خوشه ویسته کانی کوردستانه کهم، خوشحالم که جاریکیتر له دوو توئی ئەم کتیبه داچەند هونراوه یه کتان پیشکەش بکهه به ناوی (خه یائی کوتره کان) که هه ئقولاوی جیهانه جوانه کهی خوتانن. هه نایکیان پیشتر به چاپم که یاندوون، به لام له پرووی هونه ریبه وه به دهم نه بوون. هه روهها زور به یان له وگوفارانە ی که بو مندا لان دهرده چن له کوردستان بلاو کراونه ته وه. گرنگی ئاما نجیشم بو له چاپدانیان ته نه اوته نهها خزمهت و سوود که یاندنه به ئیوهی مندا ل، ئیوهی نازیز، له پرووی په روه رده و فیربون و نیشاندانی پوخساری جوانی ژینگه و ژیان و رول و کاریگه ری ئیوهی ژیر و دانا له پاراستن و جوانکردنی نه و دنیا رهنگائییهی خوتان. هیوادارم به وردی بیا نخویننه وه و به دهنگ وئاوازی خوش بیانلینه وه له ناوما ل و قوتا بخانه، چونکه هه مو بیان په روه رده یین و کورد وته نی "به بالا جوانه کهی خوتان براوه"

فه رهاده ئه حمه دبه رزنجی

١ / ٦ / ٢٠٢١ سێشه ممه / سلیمانی

ئەم بەرھەمە پېشكەشە بە :

❖ لاوەند و ڤهه‌ند و ئلیانا

❖ سه‌رجه‌م مندا‌لانی کوردستان

❖ بیرمه‌ندان و نوسه‌رانی وشه‌ی زی‌یرینی کوردی

هه‌موو ئەوانه‌ی ئەهه‌وئی ئاینده‌یه‌کی گه‌شن بو‌ مندا‌لان.

گەشتىك بۇ ئاسمان

وا بەسۋارى فېرۇكە
گەشتمكردۈە بۇ ئاسمان
لەم بەرزىيەۋە دەروانم
بوم بە ھاۋرىنى ھەورەكان
ئاي چەند جوانە دەبىنم؟!
ھەورى سېى ۋەك لۇكە
بېئەۋەى زىان بىدات
خۇى دەدات لەفېرۇكە
لە پەنجەرەى پروناكى
فېرۇكەۋە دەمېروانىسى
پۇلىك پەپولەۋ بالدار
ھاتنەلام بە مىۋانىسى
ۋتپان ئىمە ھاۋرىنى تۆين
مالمان ۋا لەم گەردونە
گەشتى تۆ بۇلاى ئىمە
مايەى ئاسودە بونە
ھەورين لە شىۋەى بالدار
تا مندالان دلخۇشكەين
كاتىكىش كە پىۋىستكات
ۋەكو باران دادەكەين

پېنوس وپهراو

بوومه ته هاوړئى پهراو
ده پياريزم وهكو چا و
تيا دنوسم ژماره
بهم پېنوسه نازداره
پېنوسه كه م خوشده وئ
له بهرچاوم ناكه وئ
پييده كېشم وينه ي جوان
سه وزايى و شاخ و ناسمان
پهراو هاوړئى زينمه
پېنوس ووزه و تينمه
بويه ئاوا چالاكم
له نه زانين بى باكم

جەژن

ئەمىرۇ جياواز لەرۇژان
بەيانى لەخە و ھەستام
زۇرئاسوودە و كامەران
لەبەر ئاوينە و ھەستام
رۇوخسارم شت بەسابوون
قۇم جوانکرد بەشانە
بۇنانخواردنى جەژن
رۇشتم بەرە و چىشتخانە
ئاي چەند خۇشبوو كەبىنيم!
دايە و بابە و ھەستابوون
بۇخواردنى ئانى جەژن
لەچاوەرئى مندا بوون
منىش بە دل و بە گيان
تەوقەم لەگەلدا كەردن
بەماچ و دەست لەملانىان
جەژنم لى پىرۇز كەردن
وتم سوپاس بۇيەزدان
كە ئىوہى بە من داوہ
ھىندە بەرزو بەرئىزن
جىگەتان لەسەرچاوە
ھەرچەندە كە جەژن دى
خپرو خۇشىى پىوہىيە
بەلام خۇشى و جەژنى من
بەھوى بوونى ئىوہىيە

ماسپه كان

له گه ل بانو و شاد و ياد
به ئيكس بؤكس و ئايپاد
بؤلاي حهوزى ماسپه كان
له سه ر ئيان و جؤريان
زؤر دلگيربوو ديمه نيان
به كلک و بال و سهريان
به ئينى ئه م ماسپانه
وان له ناو به نديخانه
پيمووت چؤن لات ره وايه ؟
گياندارى ديلت لايه
باش نيه ئه و جيگايه
ناو روبرو دهر يايه

دوينى له مالى پورم
كاتى خؤشمان به سه ربرد
ئينجا [بانوو] بردينى
زانيارى زؤرى پيداين
رهنگيان پرته قالى وسور
دياربوو ياريان ده كرد
به لام من نيگه ران بووم
هه ستمكرد ديلك راون
بؤيه چوومه لاي پورم
خؤت به ئازادى بؤى
پورم وتى زؤر راسته
چونكه مالى ماسپه كان

پۆلى يەكەمىن

مندالى پۆلى يەكىن
بۆيە ئازا زىرەكىن
هەركە دەچىنە ناوپۆل
دادەنىشىن گورجوگۆل
پەرتوكمان دەر دەھىنىن
چونكە وانه دەخوئىنىن
چاوه رىين مامۆستامان
بەخەندە يىتەلامان
بەيارى و گفى شىرىن
دەمانخاتە پىكەنىن
لەگەل زانىارى بەسود
ئىنجا گۆرانى و سرود
هيوادەبەخشى پىمان
هەتا رووناكىن رىمان

سليمانى

ئاي چەند دڭگىرو جوانى ؟
شارەكەم سەلىمانى
ئىمە زۇرمان خۇشەدەۋىي
پىرسۇزۇ مېھرەبانى
بەرۋۇز خۇرى ئاسمانت
ھىمايە بۇ ئازادى
بەشەو ئەستېرەكانت
دەبەخىن تېشىكى شادى
ھەموو شارانى دىنيا
باجوان و رازاۋەبىن
بەلام ھەرگىز ۋەكوتۇ
خۇشەختى نادەن بەمن
دامىنى شاخى گۆيزەت
سەيرانگاي چاقىلانده
مايەى خۇشەختى ئىمەى
شارى جوان و بەخىشندە
پىدەشت و سەوزايى تۇ
كانى و كارىزو ناوت
بۇ ئىمە شانازىيە
ئەمپۇ ناوبانگ و ناوت
بۆيە بىرمارمانداۋە
دلسۆزبىن بۇ ئەم شارە
وتەو كردار يەكبىخەين
ئەوسا شار جوانتر ديارە

پەرتووک

بە پەرتووک پۇشنىبىرم
باشترین ھاوړى ژىنم
پره له چىرۆكى خوښ
رووناك دهكات بىرو ھوښ
ھاوړىيەكى ھىمنه
ھەروەكو خور پۇشنه
ړىي راستم نىشان دەدات
داھاتووم پۇشن دەكات
ژىن بە پەرتووك پەنگىنە
ھەمىشە لام سەنگىنە
بە جوانى پىكيان دەخەم
لە ناو پەرتوكخانه كەم

شاره كه مان

ئىمەي منال ژىروجوانىن
خەلكى شارى سلىمانىن
ئەم شارەمان زۇر خۇش دەۋى
ئاۋەدانى ئەومان دەۋى
بەرۇز خۇرى گەشى جوانى
بەشەۋىش ئەستىرەكانى
ھىمان بۇ ئاشتى وئازادى
سەرچاۋەن بۇ خۇشى و شادى
ئاي چەند جوانن كاتى سەحەرا
شاخەكانى گۈيزەۋنەزمەر
لە دامىنيان سەۋزايى دەشت
لە بارە بۇسەيران وگەشت
پىر سەرچاۋەۋئاۋى كانى
ئاۋەدانە سلىمانى
بۇئىمە جىنى شانازىيە
كە شارى رۇشنىبىرييە
ھەموومان وا پىريار دەدەين
وتەوكردارمان يەكەدەخەين
تا بەخۇشى و شادى بژىن
بۇئەم شارە دلسۇز دەبىن

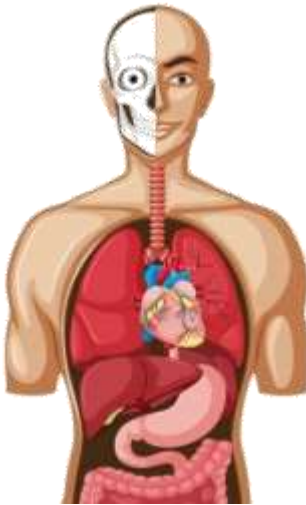
خۇپارىزى لە كۆرۈنا

بەرەنگارى كۆرۈنا
بۆتە ئەركى ھەموومان
دەبا باش بىپارىزىن
خۇمان و ژىنگەكەمان
پىنمايەكان ئاسانن
كاتىك لەمال دەردەچىن
دەستەوانە لەدەستكەين
دەمامكىش بىستىن
لەناومال بۇ خاوينى
پاكزكەر بەكاردينىن
دەبىت بەسابون و ئاو
زوو زوو دەستمان بشۆرىن
من دلنپام گەر واپىن
بەدوورىن لەنەخۆشى
ژىنگەمان خاوين دەبى و
ھەموو دەژىن بە خۆشى

دل

دلّم له لای چه پدایه
ته پ ته پ له لیداندایه
خۆشه ویسته دلّه کهم
له گهل نه ودا ژین ده کهم
نه ندامیکی بچوکه
پیکهاتووه له ماسولکه
نامیری بی هاوتایه
ههروه کو ترومپایه
کاتیک خۆی گرز ده کات
به خیرایی خوین ده بات
بو ناو به شه کانی له ش
تا پرومان بکات ئالوگه ش
کاتیکیش خاو ده بیته وه
پر له خوین ده بیته وه
نهم نه ندامه پر سۆزه
بو ئیمه زور دلسۆزه
به خششی خوای گه وره یه
چالاک و لیبوردیه

باران

زۆر خۆشه باران بارين
كاتپك تهردهكات زهمين
گهلاو گول دهشواتهوه
زهوى پاك دهكاتهوه
منيش له گهل چه تره كه م
له بهر باران سه ماكه م
ياخو ايبارئ باران
له ديبان و له شاران
با مروّف و كيانه بهر
شاديان بۇ بيته بهر
ئاوى جۇگه له و پرووبار
جوانى گولى لادئ و شار
ديارى بارانن هه موو
ياخو ايبارئ زوو. زوو

خواسته كانم

زۆر جه زده كه م منى منال
له قوتا بخانه وله ناو مال
هاو كارم بن گه و ره كانم
بۇ هاتنه دى خواسته كانم
با له سه رخۇ بىمدوئىن
بو ارم بۇ بىره خسىن
تا دهر كه وئى توانا و به هرهم
پىتان بلىم كه منىش هم
به ره و لوتكه وا به رىوهم
چاوه روانى هه ولى ئىوهم
ده ئه ي بابو دايه ي به سؤز
هه و لىدەن ئىوه ي دلسؤز
تا پىنگه م به هرهمه نىد بىم
دوا بؤز بۇ گه ل زۆر سودمه ندبىم
وه ك كه سىكى و رىا و چالاك
خزمه ت بكه م به گه ل و خاك

فهرهاد ئه حمهد به رزنجى

خه يالى كو تره كان

ئارەزووی ساوا

ئازیزی دایە و بابەم
ئارامبە خشی مائمانم
خەنە خن دێم و دە چم
ئاسوودە و شادمانم
چوار دانێ وردم هەبە
خەندەش لە سەر لێوانم
لووتم هەر وەکو نوقل
گەشن هەردوو چاوانم
خاوەنی گویم وەک ئێو
پێی دەبێستم بە جوانی
جار جار دەمەوێ بدویم
بۆتان بێم گۆرانسی
قەچە کانم لاوازن
دایکم، پێم دەلێ هەستە
وەختی دارە دارە مە
کە چی پۆیشتن سەختە
ئەمانە خە یالم بوون
چونکە ئێستا کە ساوام
هەرچەند ناتوانم بدویم
بەلام یڕ خۆزگە و خولیا
دەنیا م ئه و پۆزە دێ
منیش هەر وەکو ئێو
توانای گفتوگۆم هەبێ و
بەبێ بڕۆم بە پێو

دايكم

كەسىكى زۆر دىلىسۆزە
دىلخۆشىم بەبىنىنى
بۆگەيشتن بە ھىوام
بۇ چاكەھانم دەدات
كە دىلخۆشىم، دىلخۆشە
رەنجت نادەم بەزايە
وتەو كىردەوگانت
رۇشن وەكو دەمبەيان
دەلىم پەروەردەى تۆبوم
منى گەياندە ئەمپرو
لاى من، ھەرتۆى دايەگيان

دايكم بەرزو پىرۆزە
چاوانى پىرگەشېنىنى
شەو و پۆز بەبەردەوام
رىى راستىم پىشان دەدات
لەخۆم زياتر پەرۆشە
بۆيە بەلىن بى دايە
گشت نامۆزگارپەكانت
دەكەم بە ياساى ژيان
پاشەرۆز، كە گەورەبوم
ھەول وماندوبونى تۆ
باشترىن ئن لەجىھان

ديارى گۆقار

ئاي چەندە بەختە وەرەم!!
وہك ماندوی بەرسىبەرم
وائىستاكە لەم شارە
مندال ھاوړى گۆقارە
بەتاسەوہ مانگانە
بۆگۆقارچا وەروانە
چونكە زۆرباش دەزانين
مافە خاوەن گۆقاربيىن
پرگەي پازاوەى قەشەنگ
لەگەل وینەى رەنگا وەرەنگ
هەمووديارى گۆقارن
لەددا شيرين ديارن
بەخويندەنە وەيان هەردەم
رۆشنبيرۆ ئاسوودەم

فەرھاد ئەحمەد بەرزنجى

خەيالى كۆترەكان

به فری بیگهرد

ئای له م به فره چند جوانه
زهوی سپی کردووه
به هیمنی ده باری
دلمانی خوشکردووه
که دیته خوار له ئاسمان
هینده جوانه وهک زیوه
دنیای لاشیرین کردووین
ده لئی شه کره باریوه
رهنگی به فر سپیه
نیشانهی بیگهردییه
وهک دلی ئیمه وایه
رق و کینهی تیانییه
منیش له گهل هاوړتیان
خوشی دهرده برم نه مـرؤ
وینهی یادگاری ده گرین
یاری ده که یین له سه رخؤ

وهرزش

بۆ ئوھى تەندروستېم
پۇۋانە وھرزى دەكەم
بەباز و جۇلە و يارى
جوانىي بەلەشم دەدەم

شادم كە وھرزى دەكەم
گەشاوھن چاوەكانم
جوان و رېك و بەھىزن
ئېسك و ماسولكەكانم

ئوھى كە وھرزىكارە
گورجو گۇلو ئازايە
ھەمىشە تەندروستە و
خاوەن ھەزو خوليايە

تا ئاسودە و دلخۇشېم
لە مال و قوتابخانە
لە گەل ھاوريكاني خۇم
وھرزى دەكەم پۇۋانە

خۆر

ئەي خۆرى جوانى ئاسمان
هاورپى ئىمەي منالان
تۇرۇشنايى چاومانى
بۆمان بلى گۆرانى
ئىمەش كازيوەي بەيان
دەچىنە لاي ھەورى جوان
مالىك لەبەرزى ئاسمان
دروستدەكەين بۇ ژيان
پەنجەرەي والادەكەين
لەويش ھەرتۇ بانگدەكەين
ھەمىشە ھاورپىمانبە
پووناكى پىگەمانبە
دەمانەوي ۋەك تۇيىن
لابەرى تارىكى بىن
دەخوئىن بە ژىرانە
لەمال ۋ قوتابخانە
ھەتا روى ئىمەش جوانبى
ۋەكو پووى تۇ پوناكبى

سالى نوڧى خويندن

ئىمەي مندال دەزانين
واسالى نوڧى خويندنه
به سه رچو پشوى هاوين
كاتى كوشش كردنه

زيره كى خوليامانه
بۆيه وابه په رۆشين
بۆسالى نوڧى خويندنه
هه موودل پرله خۆشين

قوتابخانه هاوړييه
باشترين جىي ئىمەيه
زانپارى لىي فيرده بين
مالىكى به خشنديه

لاوهند قوتابيه

لاوهند كورنكى زيره
ورياو بههست و بيره
پوشنپير، ده مبه خه نده
پوخوش و بههره مهنده
سيمای جوان و خاوينه
پووناك وهكو ناوينه
ناسوده و كامه رانه
ده چيت بۇ قوتابخانه
شەش سال تەمەن تەوا بوو
كاتېك كه له باخچه بوو
خولياي قوتابخانه بوو
نامادهي ئەمپۇژە بوو
بهرگي قوتابي پۇشى
كه وته پئ هيدى. هيدى
ئەيوت ئۇخەي ناواتم
ئىستاكه هاتۆتەدى
جانتاكهى كرده شانسى
بۇ پيداويستيه كانسى
ههستى به ناراميكرد
له گەل هاوپۆله كانسى
لاوهند له پۆلى يه كه م
دانىشتوو به جوانسى
خۆشه ويسته لاي هاوپئ و
هه موو مامۇستاكانسى

دوانە

براكەم زۆر وریایه
دلسـۆزو به وه فایه
وته و كردار شیرینه
هه تا بایى سه نگینه
زۆر هۆگرى یه کترین
ناتوانین به بئى یه کبین
خه لکی ده یانوت دوانه ن
ئای چهند جوان و هاوشیوهن؟!
من لهم وته نه گه شتم
هه تا کو پیگه ی شتم
رۆژی پرسیم له دایه
مانای چییه؟ دوانه یه؟
وتی: پۆله هه ردوکتان
پیگه وه هاتنه ژیان
کاتیک له ناو سکم بـون
له ویش هه ریگه وه بـون
له یه کده چن روخسارتان
وهک یهک جوانه کردارتان
بۆیه وا زۆر ئاسـودهن
هاوکاری یه کتر ده کهن
هه موو دوانیک وهک ئیـوه
به رهنگ و دهنگ و شیـوه
رژیمان له سه ر چاوانه
پیمان ده وتريت دوانه

شارى يارى

ئاي چەند خۇشە ئەم جىيە!
ھەموومان ھەزمان لىيە
ناوى شارى يارىيە
لە پاركى ئازادىيە
بەھەشتىكە بۇ منال
پازاۋە ۋەك گۈلى ئال
پىر لە يارى خۇش خۇشە
دلمان بۇي بە پەرۋشە
ئەز دىھايە ۋ بابە خولنى
بە ھىمنى دە جولىنى
ئۆتۈمبىلى پىشپىركىنى
تاۋدەدرى بۇكىپىركىنى
سوار بە لە مى پياكە ۋ تىن
يارى نىشان شكانىدىن
زىيان ۋ گەشتى ئاسمان
يارى فىشەى مىنلان
لە گەل پەيزە ۋ بازە فېرى
خە يالمان ۋەك مەل دە فېرى
لىرە ھەموو دلشادىن
ھەست دەكەين كە ئازادىن
كاتى پىشوو بىكارى
دە بەينە سەر بە يارى

ڦايرۆسى كۆرۈنا

بۇ ئوھى ئەم ڦايرۆسى
نەمات بەرەو نەخۇشى
خاوينى خۇم رادەگرم
ھەتا بۇيم بە خۇشى
ئەمپۇ كۇرۇنا بـاوه
پەتاي ئەم سەردەمەيە
دەبىن خۇپپاريزىن
چونكە زيانى ھەپە
بۇيە بە سابون و ئا
دەستەكانم جوان دەشۇم
بۇ ئوھى تەندروسىبىم
گرنكى دەدەم بە خۇم
دەستەسېر بەكار دەھىنم
لەكاتى پۇمە و كۇكىن
شوينىك خەلكى زۇر لىبىت
وا باشە كە بۇي نەچىن
ڦايرۆسى كۇرۇنايە
زىانى زۇر كاتىيە
كە چارەسەر پەيدا بوو
ئىتر ئەو بوونى نىيە

ژینگه کهم

به جوانی ده بیاریژم
تاخاوین بیت ژینگه کهم
چونکه له ژینگه ی خاوین
ههست به بهختیاری ده کهم
منیش وهك ژینگه پارژم
باش ده زانم ئه رکی خۆم
ئه و شه قام خاوین ده کات
هاوکارو ماندوو ه بۆم
بۆیه ده بیت دلسۆزیم
ئه رکی سه رشانم دیاره
ژینگه خاوین راده گرم
هه تا جوانیت ئه م شاره
چی پاشه رۆو بیسییه؟
جیگه یان زبلدانه
لقی داری ناشکینم
ئاوی ده دم رۆزانه
شارمان سه وزو ئاوداریت
ژینگه ی شیاوی ژیا نه
ده با باش بیاریژی
چونکه ئه رکی هه موانه

فېرۇكە كەم

يەك فېرۇكەم كېيۈە
لەمە پېشتەر نەمدىۈە
زۇرجوان دروستكراۋە
دووتايەي بۇ دانراۋە
وېنەي ئالاي كوردستان
لەلای راستى نەخشاۋە
كاتىك دەينىرمە ئاسمان
ۋەك مەل وبالندەي جوان
كۆنترۇلى بەدەستەمە
لەھەر شوينى مەبەستەمە
بۆسەر زەۋى دەھىنم
خۆشمەۋى ئايشكىنم
ئۇخەي فېرۇكە جوانەكەم
شادم يارىت پىدەكەم
ھەرچەند بەرزىي، نەنەۋى!
خۆم دەتھىنمە سەر زەۋى

پۆڭى مىنلان

ئەمپۇڭ كە يەكى شەشە
پۆڭىكى جىھانىپە
جەڭنى ئىمەي مىنلانە
دىلمان پىر لە شادىيە
لەمپۇڭدا مافە كانمان
چەسپاۋن لەم جىھانە
ھەموومان باش دەيزانين
پىزبەندى ئەو مافانە
خويندىنى بەخۇرايى
وهرزش و جۇلەو يارى
مافى تەندروستى باش
پىزو بەخشىنى دىارى
جل وبەرگى نەتەوهم
كلتوورو ياسايە بۇم
خويندىن بە زمانى خۇم
ناخاوتن و گىفتوگۇم
لەگەل گىشت ئەم مافانە
ئەركىش والەسەرشانم
پىويستە خزمەت بىكەم
بەگەل و نىشتمانم

سەردان

ئاي چەند خۆشە، مندالان؟!
من كە دەجم بۇ مالان
لەگەل دايكوباوكى خۆم
زۆر ھېمن و لەسەرخۆم
پېز لەخاوەن مال دەگرم
بيانوى نابەجى ناگرم
ئەگەر منداليان ھەبوو
دەبمە ھاورىيى زو بەزو
يارى لەگەلدا دەكەم
وھك خۆم ئاسودەى دەكەم
كەلوپەلى ناشكىنم
لەخۆمى نارەنجينم
رەوشتى سەردان وايە
دوور لە شەرو ھەرايە

ولات

نیشتیمانی شیرینم
زیدی باب و باپیرم
هه همیشه خۆشه ویستی
هه رگیز ناچیت له بیرم
نامیزت سه وزه لانی
پر له باخ و کانیه
دیمه نی شاخ و دولت
مایه ی کامه رانییه
بو ئیمه خۆشبه ختیه
سامان و سروشتی تۆ
خاکت زیرو گه وه ره
نابن بیده یین به فیرو
خورو مانگ و ناسمانت
دیاری خوای میهره بانه
ئای چهند دلگیر و جوانی؟!
ناویشت کوردستانه
ده بن ناشتی و سه رکه وتن
مه به ست و ئامانجانین
پاراستنت له دوو ژمن
ئه رکی هه ره موومانین
هه تا بتکه یینه پیشه نگ
به ده نگ و ره نگ و ئالات
له ناو ریزی و لاتان
بابه تۆش بلین و لات

کاتژمیر

کاتژمیر پیشه‌ی جوانه
کات.. دهژمیری رۆژانه
هاورپی گه وره و منالان
ماندو نابن له جولان
به چرکه و زهنگ لیدانی
ئیمه‌ی به ناگا هانی
فیری کردین چالاکبین
فیرخوازی دهرون پاکبین
چرکه به چرکه‌ی رۆژگار
ئیمه‌ش وهک نه و بین له کار
کاتمان به فیرۆ نه دهین
تابه سه‌رکه و تن ده‌گه‌ین
چونکه پابه‌ندبون به کات
ده‌مانبات به ره و ناوات

بەھار

واھاتن بەپولەكان
بۆكۈنگە ۋەباخى گولان
ھاۋىنى ۋەرزى بەھارن
ئاسودە دەكەن دلان
مۆسىقاىە ھاژەى ئاۋ
لەدامىنى شاخەكان
بەسەماى پىرلە شادى
دەجولۋىن درەختەكان
دەفېن ۋ دەجرىۋىنن
پۇلىك چۆلەكەى زىۋىن
ھەنگەكان بەشیلەى گول
بەرھەم دەھىنن ھەنگۈىن
بولبولان بەدەنگى خۇش
دەمبەخەندەۋ پىكەنىن
دىارە لەخۇشى بەھار
گۆرانى دەلىن بۆزىن
لەئاودەشت ۋسەوزابى
شۋان ۋ مەرەكانى
تابلۆپەكى دلگىرن
كاتىك لىيان دەروانى
بەسودن چوارۋەرزى سال
بۇخۇشى ئەم زىانە
بەلام ھەرۋەرزى بەھار
زىاتردلگىرو جوانە

فرین لەخەودا

دوینن فریم بە دووبال
بەرەو ئاسمانی سامال
ئای بەرزایی چەندخۆشبوو؟
دونیا بەرچاو گەشبوو
هەور بەلامدا دەپۆی
کردمی بەهاورئیی خۆی
سەردانی ئەستێرەم کرد
سووی هەورم بۆباسکرد
ئەویش وەک من دەزانن
هەور باران دەهینن
بۆ بیینی مانگ پۆشتم
کاتیک گەپتیگەپشتم
وتم ئەستێرەیی هاوڕێم
تۆی باش ناساندووہپیتم
پێیوتم گەبەخشندەیی
پووناکیی بە ئەو دەدەیی
وتی هاوڕێی راستدەگەیی
بەلام لەبیری ئەگەیی
خۆر بەخشندەو پیزانە
چونکە هاوڕێیی هەموانە
دەپپەخشن تیشکی زێڕین
بۆناو ئاسمان و زەمین
دەنگی دایکم بەگویم هات
وتی پۆلە خۆر هەلھات
کاتیک چاوم کردەوہ
ئینجا زانیم کەخەوہ

ليوان خۇشەويستە

ليوان كچىكى ژىرە
خاوين و رۇشنىبىرە
ورياو ژىرو لىھاتوو
دانيشتووھلە پۆلى دوو
رئىزى ھەمووانى لايە
لەگەل كەس بەشەرنايە
بەرگى خاوين وجوانە
وتەى نەرم ونيانە
ئەركى خۆى بەجى دىنى
وانەكانى دەخوينى
بۇيە ھەميشە لىوان
خۇشەويستەلای ھەمووان

ئالاکەم

خۆشمدهوئ ئالاکەم
نیشانەيە بۆ بوونم
کەلە بەرزى دەيىنم
ئاسوودەيە دەروونم
ئاسنامەي نەتەوہمە
ئاشکرايە کە کوردم
خاوەن خاکی پيرۆزو
باب و باپيرى مەردم
بە چوار رەنگى واتادار
پازاوە زۆر بە جوانى
ئازادى و شەھيد بوون و
ئاشتییە و ئاوەدانى
جەزدەگەم شەگاوە بى
لە ئاسمانى کوردستان
لە ناو ريزى ئالا بى
لە گەل ئالای ولاتان
ئەوسا بە جیھان بلىم
کوردم و ئاشتییە وازم
دۆستى ھەموو گەلانم
بەو ئالایەم دەنازم

خەيالى كۆترەكان

لەگەل دايە و بابە گيان
لاي كۆترەكان وەستابووم
لە دەورم كۆبونو—هەو
بە گمەيان سەرسام بووم
هيمن و لەسەرخۆبوون
زۆر جوانبوو ھاتووچۆيان
نانەكەي دەستم وردكرد
خيرا جووم پۆمكرد بۆيان
دەفريك ئاوم بۆ ھينان
ئاي چەندە خۆشم دەوين؟
يەكەك ئاويان خوار دەو
دەفرين لەم شوين بۆ ئەوشوين
كۆتريكيان بالئەخشين بوو
ھاتەسەرشانى راستم
لەجياتي گشت كۆترەكان
زۆر زۆر سوپاسي كردم
وتى ئيمەش وەك ئي—و
خاوەن خەون و خەياليين
حەز بە ئازادي دەكەيين
دۆست و ھاورپي مناليين

خۆرى كوردستان

له پىناو كوردستانمان
نه مامى جوان دهروئىن
تاخاوين بيت ژىنگه مان
سه وزايى به رهه م دىن
زهوى لادى ده كىلىن
دره ختى تيا دهروئىن
به به رهه مى خۆمالى
ژيان بۆ ولات دىن
شار بنىات ده نىنه وه
له سهر جوانترىن شىوه
پر بيت له گول و گولزار
پر له سۆزى جريوه
هه تا خۆرى كوردستان
تيشكى بۆه موومان بيت
چون نه وخۆره ناوابىت!
ژىنگه شمان له ناوده چىت
ده باهه ركهس له ناست خۆى
جىگاده ستى ديارى بكات
له ناوشار و لادىسى جوان
خزمه تكارىت بۆ ولات

خۆزگەى مندالان

مندالى كوردستانىن
دۆستى ئاشتى و ژيانىن
بادورىين لىناخۆشى
هەتا بژىن بە خۆشى
جىهانى ئىمە وايە!
پىرلە خۆزگە و ھىوايە
ئامانجىمان گەش و پروونە
ژىنى بەرە و پىشچوونە
بە پرسىيارو تىروانىن
تىدەگەين و دەزانىن
ئە و گەلە پىشكە و تووہ
كە رۆلەى تىگەيشتووہ
دنىامان مەشپوئىن
لە ژىن مەمانرەنجىن
دەمانەوئىت دوارۆژمان
گەشپىن وەك ناخى خۆمان

سالى تازه

سەرى سالى تازه يە
لېومان پىر لەخەندە يە
بۆيە شاد و بەختيارىن
سەگەرمى بەزم و يارىن
تەماشاکەن ئەم ناوہ
بە گۆلى جوان پازاوہ
مىزەلانى رەنگا و رەنگ
فوى تىکراوہ بۆ ئاھەنگ
لە ھەموولا خۆش يە
سرودو گۆران يە
دنيا يەكى پازاوہ
بۆ ئىمە سازکراوہ
ئەمپۆ ئاھەنگ دەگىرىن
پىرۆزبايى دەئىرىن
بەسلاوئىكى بۆنخۆش
دەرونتان دىننە جۆش

قوتابخانە

ھاتومەتە پۇلى يەك
وھ كوگولى باخچە يەك
ھەموو گيانم خاوينە
بىگەردم وھك ئاوينە
جلى بەرم تازە يە
جوانىم بى ئەندازە يە
دايكم نامادەى كىردووم
بۇقوتابخانەى ناردووم
دلم يىرلە خۇش يە
نیشانەى زىرە كىيە
چاوەرىنى مامۇستاكەم
بىتە ژوورى پۇلە كەم
تاگوئى بۇ ووتەى بگرم
تاموم رىزى بگرم
چاوپى بىم بۇ وانە
چەند خۇشە قوتابخانە!!!

رۆڭى ئالا

ئەمپۇ زۆر شادمانم
رۆڭى ئالاكەمانە
جلى كوردىم پۇشيوە
ھاتووم بۇ قوتابخانە
دىمەنكى زۆر جوانە
ئاھەنگيان سازکردوۋە
يادى رۆڭى ئالايان
بە بەرزى راگرتوۋە
ئالا ھىماي بونمانە
سەرۋەرى گەل و ھۆزە
شكۇى نەتەۋەى كوردە
بۇيە لامان پىرۆزە
دەبا ھەموو يەكبگرىن
تاسەركەوئ نىشتمان
با ئىمەش ۋەك ۋلاتان
شەكاۋەبى ئالامان

سوۋرى ئاۋ

سوۋرى ئاۋم بۇ ژيان
لە رووبارو دەرياكەن
تېشىكى خۇر گەرمم دەكات
دەمكات بە ھەلم و دەمبات
بۇئاۋ قوۋلايى ئاسمان
چىرەبمەۋە ھەمدىسان
دەبم بە ھەورىكى روون
دېم و دەچم لە گەردوون
بە دلۇپەي بارانم
دلخۇشكەرى ھەمووانم
كاتىك كە دادەبارىم
نمىم ، يابە لىزمەدېم
زەويتان تېرئاۋدەكەم
ئاۋى كانى زۇردەكەم
دووبارە بە تېشىكى خۇر
دەبمە ھەلمى جۇربە جۇر
دەپۇمەۋە بۇ ئاسمان
دەبمەۋە بە باران

هه نار

من هه نارم هه نارم
به تو یکل و ناودارم
دهنك دهنگی وردیلهم
هاورپی ئیوهی خنجیلهم
ئاوداریکی رووپۆشم
ترش و شیرین میخۆشم
بۆ جوانی لهش پیویستم
هه میسه خۆشه ویستم
بۆ میوان لهت لهت ده کریم
له سه ر سینی داده نریم
مایه ی خۆشبه ختی خه لکم
میوه یه کی به که لکم

كۆمپيوتەر

ئامپىرىكىم لەم ژىنە
بمناسن مندالىنە
مرۇف دروستى كىردوم
پىر لە زانىارى كىردوم
وهرن بۇلام بىمدوئىنن
چىتان وىست لىمدەرېننن؟
وہكو گەنجىنە وە ھام
پىر زانىارى بەبەھام
بۇھەركاتىك كەوىستان
دەرگای زانىنم بۇتان
ھىماو وىنەى رەنگاوپرەنگ
پىت و وشەى ناوفەرھەنگ
پىشكەش بە ئىوہ دەكەم
تابىرتان پاراو بىكەم
ئىوہش ھاورېبىن تاسەر
لەگەل مىنى كۆمپيوتەر

هەنگ

مندالە ژیکە لە کـان
گویم لیبگرن هەمووتان
باتاویک بتاندوینم
خۆمتان پیناسینم
نازناوی ژینم هەنگە
ناوم جوان وقەشەنگە
زیندەوەرێکی وردم
بەلام بەدەست و بـردم
دەفرم لەم چل بۆنەوچل
بۆنیان دەکەم گۆل بەگۆل
مالم لەمۆمخانە یە
ورد و خنجیلانە یە
هەم جینگای کارکردنە
هەم بۆکاتی خەوتنە
کاری من زۆرسەنگینە
بۆبەرەمی هەنگوینە
پیشکەشتان دەکەم هەنگوین
سەرچاوەی خۆشی بۆژین
بۆساتیک خۆشی ئێـو
هەردەم بزەم لەئێـو
دەبائیوەش وەکومـن
نازاو وریا جالاکـن
هەر وەکو مۆم پووناک بـن
دلسۆزی گەل و خاک بـن

ماڦى منداڦ

رۇڦ... رۇڦى منالانە
ماڦى رەواى خۇمانە
بۇ ئەم رۇڦە پەرۇشېېن
چەپلەلېدەپن دلخۇشېېن
ئەمېرۇ، رۇڦى قاقايە
گۇرانى و مۇسېقايە
فېستېڦالېك سازدەكەپن
دلمانى پى شاددەكەپن
نواندنى سەرشانۇ
زۇرجوانە لەمن وتۇ
بېرۇكەى شانۇى ئەمسال
ناودەئېپن ماڦى منال
بەبەھرە و خولپاي خۇمان
بەسەر دەبەپن ئەمېرۇمان
زېرەكېمان دەنوئېپن
گەورە و بچوك دەدوئېپن

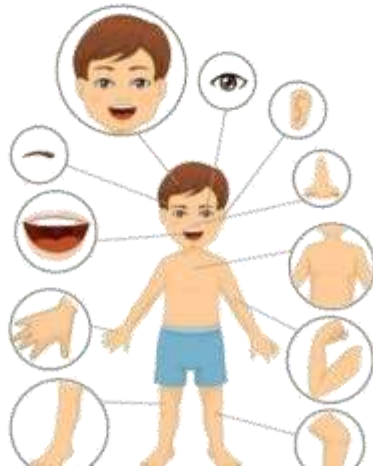

فەرھار ئەحمەد بەرزنجى

خەيالى كۆتەر

ئەندامەكانى لەشم

لەشم چەند ئەندامىكە
زۆر جوان و پىكە
لاى سەرو كاسەى سەرە
پىر زانست و ھونەرە
دووچاوى گەش و جوانم
ھەمىشە پىيدە پروانم
لوت ھەستى بۆنكردنه
بۆ ھەوا ۋەرگرتنە
بۆ گف توگوۆى شيرينم
زمانە ھاو پىنى ئينم
بە دووگوۆى خۆشەويستم
ھەموو شتىك دەبىستم
دەستەكانم بەكارن
بۆ ئىشكردن لەبارن
پى ئەندامى رۆشتنە
ھەموو كات لەگەل منە
بەم ئەندامانەى لەشم
ھەمىشە من دلگەشم
چونكە ديارى يەزدانن
چەند خەلاتى جوانن!!!

جلى كوردى

جلى كوردى و ئالاكەم
نەرىتى باپىرانام
شانازى پىۋە دەكەم
كە كوردىيە زمانام

لە نەرىتم لانا دەم
بۆيە وەھا دلخۇشم
جلى كوردى نەك رۇژىك
ھەموو رۇژىك دەپپۇشم

يەكەم رۆژ

رۆژىكى پر خۇشپىيە
دلم زۆر شادمانە
چونكى يەكەم رۆژمە
دەچم بۇ قوتابخانە
بەبەرگى قوتابىيەو
لەگەل مندالى گەرەك
خەندە والەسەر لىتومان
وہكو بچين بۇ ئاھەنگ
مژدە، مژدە ھاوړپيان
ئەمرو لە قوتابخانە
ئاھەنگى يەكناسين و
خۇشى و چەپلەريزانە
بەريوبەرو مامۇستا
قوتابىيەكانيش سەرچەم
دېن بۇ پيشوازى، ئىمەي
قوتابى پۇلى يەكەم

©fumira

ئاشتى

ھەمىشە ھاۋرى ئاشتىن
لە ئاشتىدا خۇشەختىن
ۋلاتمان ئاشتى دەۋى
ئاشتىخوۋازمان خۇشەۋى
جەنگ ماىەى ۋىرانىيە
ئەنجام بەشىمانىيە
بوۋنى سامانى ۋلات
ھەموۋى بەفىرۇ دەبات
سىماى گول دەژاكىنى
ژىنمان لىدەشتوئىنى
تېشكى خۇرمان لىدەبات
ئاسمانمان تارىك دەكات
بالەچىگاي ھەراۋشەر
ھەۋلمان بخەينەگەر
بۇ ۋلات بەخزمەت بىن
ھەتاكو ئاسوودەبىن
چوون ئاشتى وئاۋەدانى
ھىمان بۇشارستانى

هاورئيه كى مه زن

كۆمپيوته ره كهى هاورئيم
بۆ زيانم پئويسته
گه نجينهى زانيارئيه
له لاي من خو شه ويسته
سه رم ته واو سو رما وه
چۆن زيرانه كار ده كات؟!
به وشه و وينه و يارى
نهركى خوئى نه نجام ده دات
كارى زۆر وردو جوانه
ليزان و شاره زايه
چيم بوئ؟ ليده پرسم
چونكه وه لامى لايه
ئامانجى ته واو روونه
نه ويش خزمه تكر دنه
هه ربؤيه خو شمده وئ
هاورئيه كى مه زنه

وهرزش دهكەين

وهرزش دهكەين پۆزانه
ئاي چەند خويەكي جوانه!

به ياري و جوله و بازدان
جواني ددهين به لهشمان

ئاسوده و دپيرله خوشي
به دوورين له نه خوشي

چوست و چالاک و گورجين
زيرانه ديين و دهچين

وهرزش بۆته پيشه مان
جوان و بههيزه لهشمان

ئەستىرە

ئاي لە بريسكەي ئەستىرە
پرشنگى ۋەكو زىپرە
بە روناكى شەوانى
بۆسەر شارى سلیمانى
دیمەنى شارمان جوانە
بەوینەي چراخانە
ناوى تۆ ئەستىرەيە
روناكىت بۆ ئىمەيە
ۋەكو ناوى باخچەكەم
ھىچ جياوازيەك ناكەم
تۆبە پرشنگى زىپرین
باخچە رەوشت وزانین
جراي دەستمان ھەلدەكەن
دنیامان پۆشن دەكەن

ژيانی ئازادی

ئای چه نده دلخۆشم من
دوورم له دهستی دوژمن
نیشتمانم ئازاده
بۆیه دلم پئی شاده
به بئ ترس ده توانم
چی، بلیم به زمانم
وینهی شاخودهشت و دۆل
سه وزایی ویال، خاکو خۆل
ده کیشم به ئازادی
ئای چه ند خۆشه ئازادی؟!
ئاوه دانی نیشتمان
خۆشی خستۆته دلمان
له خاکی پر سه روه رین
بۆیه وا به خته وه رین
سرود ده ئین به شادی
بۆژیانی ئازادی

پروشەى بە فر

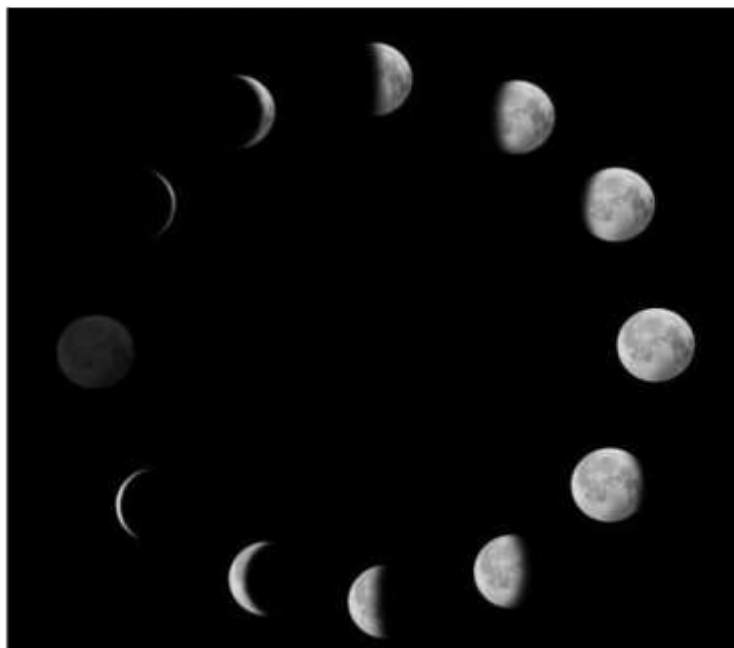
وا ھاتە خوارلە ئاسمان
دنيا بوو بە بە فرۆكە
وینەي ناخی ئاسمانە
بۆمنالانى سلیمانى
بە منالانى كوردستان
لە بە فرا یاری دەكەین
لە بە فر پەیکەر دەكەین
لەم دیمەنە رامساو
تیکەل بە دنیاى ھەستى
بۆ یادگار ھەئیدەگرى

پروشەى کرد بە فرى جوان
سپى بە وینەى لۆكە
ئەم دیمەنە چەند جوانە؟!
پیدەكەنى بە جوانى
دەبەخشیت خوڤشى ژيان
ئای چەند شادو ئاسودەین؟!
شيوەكارى بچكۆلەین
لاوئەند لامان وەستاو
بە ئایپادەكەى دەستى
زو زو وینەمان دەگرى

مانگ

له قوولايى ئاسمانم
له گەل ئەستىرە كانم
بە شەو دەيدەم پووناكى
تارۆشنىكەم تاريكى
شيوەم زوو. زوودە گۆرئ
كاتى پىن ديارى دەكرئ
تەمەنم يەك ھەفتە بى
شيوەم وەك كەوان دەبى
كە دەلئىن مانگ چواردە يە
تەمەنم دوو ھەفتە يە
كاتن كە تەواو پىرم
ھە روەكو تۆپىك خىرم
جوانم بە ئاسمانە وە
پىم دەلئىن مانگە شەو

گۆرانى بولبول

بولبولىكى بچكۆلەم
لەناوقەفەس دانابوو
پۇژىك بىنىم خەمبارە
زۆر لاوازو داماو بوو
ئازادم كرد لەژيان
فېرى بەدلئىكى خۆش
بەنەغمە وئاوازى جوان
بۆى وتم گۆرانى خۆش
وتى: ئۇخەى سەرىبەستم
وادەدەم لەشەقەى بال
ئاوازو گۆرانى من
دىارىيە بۆتۆى مندا
دىلىتى لەناوقەفەس
هەتا بلىى ناخۆشە
ژىنى ئاسمان وزەوى
هەرىبە ئازادى خۆشە
منىش زانىم ئازادى
چەندە بۇ خۆم رەوايە!!!
لاى ھەموو بوونەوەرئىك
ھىواوخۇزگە و خوليايە

بچكۆلە بۇ ئليانا

ئيسكسوكى بچكۆلە
بەخىرھاتى بۇ ژيان
جوانى ۋەكوبەرخۆلە
ئەي خنجىلەي بېزىيان
چاۋدەگىرى برسېتە
نازانى بلىي چىمە؟؟
بەگريان ۋ ھاۋارت
پىمان دەلتى برسېمە..
ئارامبە ئازىزەكەم
فرمىسك لەچاۋتايە
ئىستاكە دەتخەۋىنى
شىرو باۋەشى داىە
دلىخۇشىن بە ھاتنت
ئەندامى تازەي خىزان
ئەمرۆ بېھىزو تواناي
سبەي كارامە ۋ لىزان

كورتەيەك دەريارەي نوسەر

ناوې تەواوې (فەرھاد ئەھمەد سەئىد مۇھەممەد ئەمىن) ئەسائى
۱۹۷۵ ئەشارى سەئىمانى ئەدايىك بوو.

ئەبەرئەھوې بئەچەي بئەمائەكەيان دەگەرئەتەھو سەرشاروچكەي
بەرزنجە، بۇيە بەشانزىبەھو نازناوې بەرزنجى بەسەرنوسىنەكانىبەھو
دەردەكەوئەت.

قۇئاغەكانى خوئىندى سەرەتايى وناوئەندى ئەسەئىمانى
تەواوكردوو، ئەسائى ۱۹۹۵ دا پەيمانگاي بېگەياندى مامۇستايانى
ئەسەئىمانى تەواوكردوو ئەگوندى گېلدەرى سەر بە شاروچكەي
بەرزنجە دەستبەكاربوو ۋەك مامۇستاي بئەرەتەي...

سەرەتاي نوسىنى دەگەرئەتەھو بۇسائى ۱۹۸۸ كە ئەبوارەكانى سۆزدارى
ۋكۆمەلايەتەي وئىشتەمانىدا ھۆنراوې نوسىبە، ئەدواي راپەرئىنە مەزئەكەي
بەھارى ۱۹۹۱ ئەگۇقارى ﴿پەيماي راستى﴾ ۋ رۇژنامەي ﴿ولات﴾ دا
ھۆنراوەكانى بلاوكردوتەھ.

ئەسائى ۱۹۹۵ ئەگەل دەستبەكاربوونى بەپىشەي مامۇستايى وتيگەل
بەدنىاي مندالان دەببەت ۋ دەست دەكات بە خوئىندەھو دەريارەي
ئەدەببەتەي مندالان ۋ خوئىندەھو ئەو بەرھەمانەي كەبو مندالان
نوسراون، پاشان دەستدەداتە نوسىنى ھۆنراوەچىرۇك بو مندالان.

ئەو كاتەھو بەردەوام ھۆنراوەچىرۇكى بو مندالان نوسىبەھو ئەوگۇقارانەي
بو مندالان دەردەچن بلاوى كردونەتەھو، ۋەك گۇقارەكانى ﴿پەپولەھو
جگەرگۇشەكان ۋكۇلارەكەنارى ۋ حاجىبە ۋگوران ۋگولئەكان ۋ توم جىرى

وچولانی و گروگائی نوی { ههروهه ها } گوڤاره کانی سلیمانی و ناری و دیاربه کر و ژیارو شارباژیپ و ههروهه ها رۆژنامه ی نامانج و سائنامه ی گری نه ورۆز { چه ند بابه تیکی بلاو کردۆته وه .

کۆمه ئیک نه هۆنراوه کانی ئاوازیان بۆدانراون و کراون به گۆرانی و به کلیپ نه که نه کاندایه خشه کرین ،

کۆمه ئیک چیرۆکی مندالانی له زمانی عه ره بییه وه ، وه رگپراوه ته سه ر زمانى كوردی وه هندیکیشیانی

له گوڤاره کاندایه بلاو کردۆنه ته وه وه به نیازه له دووتوی کتیبیکدا چاپیان بکات .

له م دوایانه شدا له چه ند سائیتیکی نه ده بییدا بابه ته کانی بلاوده کاته وه . شایه نی باسه تانیستا له م به ره ه مانه ی به چاپ گه یاندون :

بووکه بچکۆلانه سائی (۲۰۰۲) کۆمه ئیک هۆنراوه بۆمندالان .

راستگویی سائی (۲۰۰۳) کۆمه ئیک هۆنراوه بۆمندالان .

ژینی چۆله که سائی (۲۰۰۴) هۆنراوه بۆمندالان

گه شته که ی لانه بۆسه رمانگ سائی (۲۰۱۰) کۆمه ئیک چیرۆک و هۆنراوه بۆمندالان .

له سائی ۲۰۱۵ دا له په یمانگای گه شه پیدانی په روه رده یی ده ستیکردوه به پرۆسه ی خویندن بۆبه ده سته ینانی بروانامه ی به کالوریوس له زمان و نه ده بی کوردی و وه رگرتنی نازناوی مامۆستای په روه رده یی و له سائی ۲۰۱۷ دا به سه رکه وتووی ته واوی کردوه .